Po doručení zmieneného rozsudku najvyššieho súdu žiadateľovi dňa 27. novembra 1936 podal tento dňa 30. januára 1937 žiadosť za náhradu škody spôsobenej mu tým, že zaplatil peňažitý trest 300 Kč, a za právne zastupovanie v čiastke 200 Kč.

Žiadateľ nemá nárok na odškodné, lebo podľa § 578 tr. p. nárok taký má iba ten, kto na základe pravoplatného rozsudku vytrpel trest na slobode, alebo zaplatil peňažitý trest, alebo bol od neho peňažitý trest vydobytý, následkom obnovy však bol neskoršie alebo celkom oslobodený alebo odsúdený k trestu nižšiemu než je ten, ktorý vytrpel na základe rozsudku pôvodného. V súdenom prípade nedošlo však ku zmene odsudzujúceho rozsudku a k oslobodeniu obžalovaného následkom obnovy trestného pokračovania, ale následkom generálnou prokuratúrou podaného opravného prostriedku pre zachovanie právnej jednotnosti a neprislúcha mu preto nárok na odškodné.

Čís. 6119.

Je zločinem zneužití moci úřední (§ 101 tr. zák.) a nikoli zpronevěrou v úřadě (§ 181 tr. zák.), přivlastní-li si úředník vlakové pošty obsah balíkové zásilky, dopravované vlakovou poštou.

Nesejde na tom, jakým způsobem byla tato zásilka vřazena do poštovní dopravy, ani na tom, že byla ve skutečnosti prostředkem k usvědčení pachatele, vznikl-li jen jejím vřazením poměr zakládající úřední povinnost pachatelovu, odbaviti ji jako každou jinou zásilku.

(Rozh. ze dne 31. ledna 1938, Zm I 528/37.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského jako soudu porotního, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem zneužití úřední moci podle § 101 tr. z.

Z důvodů:

Zmateční stížnost shledává rozsudek zmatečným jedině s hlediska zmatku podle § 344, čís. 6 tr. ř. z důvodu, že porotcům kromě hlavní otázky nebyla též položena otázka eventuální ve znění odpovídajícím skutkové podstatě přestupku zpronevěry podle § 461 tr. z. Není odůvodněná.

Podkladem stěžovatelovy výtky jest jednak výpověď svědka M., jednak obsah trestního oznámení a zodpovídání obžalovaného, podle kterýchžto výsledků řízení byla na obžalovaného, jenž se časem stal podezřelým z trestných manipulací s poštovními balíkovými zásilkami, nalíčena fingovaná balíková zásilka, dopravovaná vlakovou poštou, již měl obžalovaný provázeti; zásilka (bednička) byla adresována na N. v O., obsah její byl vlastnictvím poštovního ředitele M., který chtěl tím způsobem přezkoušet spolehlivost obžalovaného, a tento obsah měl býti ihned po

vydání z vlakové pošty v O. úředně překontrolován. Zásilka ona nebyla poštovně projednána, nebyly za ni zaplaceny poplatky, nálepka na ní byla cizího poštovního úřadu. Byla předána vlakové poště k dopravě s ostatními zásilkami, a to krátkou cestou prostřednictvím dozorčího úředníka, jenž nevěděl o tom, že jde o fingovanou zásilku; obžalovaný zásilku onu převzal k dopravě s ostatními jako poštovní úředník vlakové pošty, aniž věděl o tom, že jde o zásilku fingovanou a jakým způsobem se stala předmětem poštovní dopravy, a nemohlo se též státi, aby za jízdy tato zásilka mohla přijíti do rukou někoho jiného.

Písemné provedení zmateční stížnosti neprojevuje zjevně pochybností o správnosti právní kvalifikace trestného skutku, jehož se obžalovaný dopustil — odcizení obsahu poštovní zásilky během dopravy — jakožto zločinu zneužití moci úřední podle § 101 tr. z. pro případ, že by se byl stal za okolností normálních, t. j. při obvyklém, pravidelném provozu pošty.

Avšak při zrušovacím roku obhájce tyto pochybnosti projevil, neboť dovozoval, že i v tomto případě, t. j. při řádném odbavení zásilky by mohl čin obžalovaného zakládati toliko skutkovou podstatu přestupku úřední zpronevěry podle § 461 tr. z. Leč zrušovací soud nemůže názor stěžovatelův v žádném směru sdíleti.

Předpokladem zpronevěry vůbec, tedy i zpronevěry úřední podle § 181 tr. z. po stránce objektivní je skutečnost, že věc byla odevzdána v moc pachatelovu, aby s ní v určitém směru disponoval; tento předpoklad však není splněn u obžalovaného, jemuž jako úředníku vlakové pošty nebyly zásilky, vlakem dopravované, odevzdány v disposiční moc, t. j. aby s nimi určitým, odesílatelem určeným způsobem naložil, nýbrž jeho celá činnost a jeho úkol se omezoval na určité ryze manipulační úkony se zásilkami během jízdy, k nimž byl jako poštovní podúředník podle služebních předpisů povolán a povinen. Přivlastněním si obsahu některé z těchto zásilek nemohl se obžalovaný proto dopustiti úřední pronevěry podle § 181, vztažně 461 tr. z., nýbrž jeho čin nutno posuzovati jako zločin zneužití moci úřední podle § 101 tr. z. Tato právní kvalifikace jest ostatně v souhlase jak s dřívější judikaturou vídeňského nejvyššího soudu (srov. jeho plenární rozhodnutí kniha judikátů čís. 11), tak i s judikaturou nynější, zejména čís. 306 a 3029 Sb. n. s., ve kterýchžto případech ovšem změnu rozsudku, odsuzujícího pachatele pro zpronevěru, nebylo zrušovacímu soudu možno provésti, poněvadž by bylo šlo o reformatio in peius, k níž tu nebyl zákonný předpoklad, t. j. zmateční stížnost státního zástupce, a s téhož hlediska nutno posuzovati i rozhodnutí čís. 4127 Sb. n. s., na které se odvolává zmateční stížnost obžalovaného.

Stěžovatel se však též mýlí, domnívá-li se, že skutkový základ souzeného případu je na rozdíl od jiného vykrádání poštovních zásilek při poštovní dopravě vlakovou poštou podstatně pozměněn tím, že nešlo o zásilku skutečnou v tom smyslu, že by byla odeslána nějakou osobou, služeb pošty vyhledávající, na určitého adresáta, nýbrž o zásilku nalíčenou jen na obžalovaného k jeho usvědčení, že zásilka před odevzdáním do vlakové pošty nebyla obvyklým způsobem poštovně projednána, že příslušné poštovní poplatky nebyly zaplaceny, nálepka na ní byla z cizího poštov-

ního úřadu, a během dopravy nemohla vůbec přijíti do rukou někoho jiného než obžalovaného. Leč způsob, jak došlo k zařadění oné bedničky do vlakové pošty, obžalovaným provázené, a příčina, ze které se tak stalo, není na závadu stejné právní kvalifikaci činu podle § 101 tr. z., neboť nezměnilo se tím skutkově, ani právně nic na poměru stěžovatelovy služby vůbec a ve vztahu k dotčené zásilce zvláště. Rozhodné jest jen, že z příkazu vrchního poštovního ředitele M. zásilka do dopravy vřazena byla; tím vznikl poměr, opodstatňující úřední povinnost obžalovaného a jeho povinností bylo odbaviti ji stejným způsobem jako každou zásilku jinou.

Nebyl proto soudní sbor povinen, jak míní zmateční stížnost, položiti porotcům eventuální otázku, odpovídající skutkové podstatě přestupku zpronevěry ve smyslu § 461 tr. z., poněvadž takovou otázku by musel položiti jen tehdy, kdyby byly tvrzeny okolnosti, které by při správném právním posouzení kryly pojem jiného trestného činu. Předpis § 320 tr. ř. nebyl v souzeném případě porušen a zmateční stížnost je proto jako neodůvodněnou zamítnouti.

Čís. 6120.

Ku skutkovej podstate prečinu podľa § 351 tr. zák. sa nevyžaduje, aby sa vynucovanie majetkového prospechu dialo bezprávne; čin je uskutočnený už tým, že pachateľ k dosiahnutiu účelu v zákone uvedeného vyhráža uverejnením utrhačného alebo na cti urážlivého tvrdenia tlačou, aj keď ono tvrdenie je pravdivé.

Subjektívna stránka skutkovej podstaty.

(Rozh. zo dňa 31. januára 1938, Zm III 18/38.)

N. bol kedysi rozsudkom okresného súdu uznaný za otca nemanželského dieťaťa — dcéry — teraz obžalovanej nemanželskej matky A. Svojej alimentačnej povinnosti učinil zadosť so súhlasom poručenského súdu tým, že složil u súdu pre dieťa väčšiu peňažitú čiastku. Keď dcéra obžalovanej A. dospela a mala sa vydať, poslala obžalovaná N-ovi dva dopisy, v ktorých žiadala, aby jej do ôsmich dní vyplatil určitú sumu na opatrenie výbavy pre dcéru; pri tom hrozila, že, ak jej žiadosti nevyhovie, uverejní celú vec v novinách a doklady o jeho chovaní pošle ministrovi M. Oba súdy nižších stolíc uznaly obžalovanú A. vinnou prečinom vydieračstva podľa § 351 tr. zák.

Najvyšší súd zmätočnú sťažnosť obžalovanej zčasti odmietol, zčasti zamietol.

Z dôvodov:

Podľa zákona je z dôvodu zmätočnosti podľa § 385, čís. 1 a) tr. p. prevedená zmätočná sťažnosť námietkami, že obžalovaná nežiadala na poškodenom určité konanie spôsobom bezprávnym, že nešlo o protiprávny